

တၢ်မၤကွၢ်အစၢ် လၢအိၣ်ဒီး တၢ်ဆါတဖၣ်- တၢ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါ တၢ်သမံသမိးကွၢ်သ့ၣ်အဖိးဖိ

တၢ်သမံသမိးကွၢ် ဖိသ့ၣ်
အိၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ်သီ တၢ်ရၣ်
တၢ်ကျိၤ

Elevated TSH, Family Fact Sheet—Karen

ဟီၣ်မိ လၢအထီၣ်ဟူး ထီၣ်ဂဲၤထီၣ် သဲၣ်း (Thyroid Stimulating Hormone- TSH) အါထီၣ်

တၢ်ထံၣ်န့ၢ်တၢ်မၤနုၤလၢ တၢ်သမံသမိးကွၢ် ဖိသ့ၣ် အိၣ် ဖျၢၣ်ထီၣ်သီန့ၢ်လဲၣ်.

တၢ်သမံသမိး ပုၤဖိသ့ၣ်အိၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ်သီ လၢတၢ်ထၢဖျိၣ်အီၤ ဖဲအိၣ်ဖျၢၣ်အခါ တၢ်
ထံၣ်န့ၢ် လၢနဖိဆံး အိၣ်ဒီး ဟီၣ်မိ လၢတၢ်ကိးအီၤ လၢ ဟီၣ်မိလၢအထီၣ်ဟူး
ထီၣ်ဂဲၤထီၣ်သဲၣ်း (thyroid stimulating hormone) (TSH) အပတၢ်အါ
န့ၢ်လီၤ.

တၢ်အံၤအခိပညီမ့ၢ်မၤနုၤလဲၣ်.

TSH အပတၢ်အါ ဒူးန့ၢ်ဖျၢၣ်ထီၣ် လၢနဖိကအိၣ်ဒီး သဲၣ်း အဟီၣ်မိ
လၢ တမၤတၢ်ဘၣ်ဘျးဘၣ်ဒါ လၢအိၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ်လံၤလံၤ (congenital
hypothyroidism- CH) သ့န့ၢ်လီၤ. CH မ့ၢ်ဝဲ သဲၣ်း (thyroid) တၢ်ဆါ တ
ကလၢန့ၢ်လီၤ. တၢ်ကတိၤလၢအမၤ တၢ်တဘၣ်လိာ်ဘၣ်စး လၢအိၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ်
ထီၣ်လံၤလံၤ အခိပညီ တၢ်ကိတၢ်ခဲ စးထီၣ်လၢအိၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ်အခါ ဒီးလီၤဆီလီၤ
အသးလၢ သဲၣ်း ကိာ်ယုာ်ဘိချံၣ်ဒ် တၢ်ဆါ လၢအကထီၣ်သး လၢပုၤဒိၣ်တူၢ်
ခိၣ်ပုၤ အကျိၤ န့ၢ်လီၤ. တၢ်မၤကွၢ်လၢအိၣ်ဒီးအစၢ် တဖၣ်တမ့ၢ်အခိပညီလၢ
နဖိအိၣ်ဒီး သဲၣ်း ကိာ်ယုာ်ဘိချံၣ်ဒ်တၢ်ဆါဘၣ်, ဘၣ်ဆၣ် အလီၤအိၣ်လၢ က
မၤကွၢ်အါထီၣ်သး လၢကသ့ၣ်ညါ လီၤတၢ်တၢ်အဂီၢ်န့ၢ်လီၤ.

တၢ်မၤနုၤကကဲထီၣ်လၢခဲလဲၣ်.

နဖိဆံး အကသံၣ်သရၣ် ကနဲၣ်လီၤလၢ တၢ်ကမၤ အါထီၣ် တၢ်သမံသမိးန့ၢ်
လီၤ. မ့ၢ်တၢ်ကဲထီၣ်သးသလၢ နဖိဆံး အကသံၣ်ဒီးလၢ ကမၤဝဲ တၢ်သမံသ
မိး ခဲကလၢ န့ၢ်လီၤ. တၢ်မၤကွၢ်တၢ်ဆါခဲကလၢအံၤ တၢ်ကိးအီၤလၢ TSH
ဒီး T4 အကလီ (thyroxine) န့ၢ်လီၤ.

တၢ်အစၢ်လၢ တၢ်မၤကွၢ်ကဒါက့ၤ တၢ်သမံသမိးတဖၣ် မ့ၢ် အညီန့ၢ်ဒီး တၢ်
တမၤလၢၤ တၢ်သမံသမိးလၢဘၣ် မ့တမ့ၢ် တလိာ်လၢၤ တၢ်ကူစါယါဘျါ
ဘၣ်န့ၢ်လီၤ.

တၢ်မၤကွၢ်ကဒါက့ၤ တၢ်သမံသမိးအစၢ်သ့ၣ်တဖၣ် မ့ၢ်အိၣ်အါဒီးဝဲဒီး နဖိ
ဆံး အကသံၣ်သရၣ် ကဒူး သ့ၣ်ညါန့ၢ် ဘၣ်ယး တၢ်ကဘၣ်မၤအါထီၣ် တၢ်
သမံသမိးအဂၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ကူစါယါဘျါ လၢအလိာ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၢ်လီၤ. န
ကဘၣ်လဲၤဆူ ဖိသ့ၣ်ကသံၣ်သရၣ်လီၤဆီလၢ အဘၣ်ထွဲဒီး သဲၣ်းတၢ်ဆါ
(endocrinologist) လၢအကွၢ်ထွဲဝဲ ဖိသ့ၣ် သဲၣ်းတၢ်ဆါတဖၣ် အအိၣ်န့ၢ်
လီၤ.

သဲၣ်း တမၤတၢ် ဘၣ်လိာ်ဘၣ်စးစးထီၣ်လၢအိၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ် ထီၣ်လံၤလံၤ (congenital hypothyroidism -CH) န့ၢ် မ့ၢ်တၢ်မၤနုၤလဲၣ်.

CH မ့ၢ်ဝဲ တၢ်ဆါအပနီၣ် လၢအိၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ်သ့ၣ်အပူၤ လၢအိၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ်လံၤလံၤ
လၢမၤဘၣ်ဒိ အနီၣ်ခိမိာ်ပုၤ သဲၣ်း အချံၣ်, ကွၢ်ဂီၤဒွဲအဆံးဖိ လၢအိၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ်ယုာ်
ဒိအဖီလၢ တကပၤအပူၤလီၤ. သဲၣ်း အချံၣ်အံၤ ဒူးအိၣ်ထီၣ် သဲၣ်း ဟီၣ်မိလီၤ.
ပုၤလၢအိၣ်ဒီး CH တဖၣ်န့ၢ် ဒူးအိၣ်ထီၣ် သဲၣ်း ဟီၣ်မိ လၢလၢလိာ်လိာ်တန့ၢ်
ဘၣ်. တၢ်လိာ်ဘၣ်ဝဲဒ် သဲၣ်း ဟီၣ်မိလၢ တၢ်ဒိၣ်ထီၣ် ဒီး တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤ
ထီၣ် လၢအပုၤဒီး တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့လီၤ.

တၢ်အံၤဒူးအိၣ်ထီၣ် တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ တၢ်ကိတၢ်ခဲ မၤနုၤတဖၣ်သ့လဲၣ်.

CH မ့ၢ်ဝဲ သးသမူဒီစီၤ တၢ်ဆူးတၢ်ဆါလီၤ. တၢ်မ့ၢ်တယါဘျါဘၣ်န့ၢ်, တၢ်အံၤ
ဒူးအိၣ်ထီၣ် -

- တၢ်ဆါဘီ (ဖဲးဘၣ်ဘီ မ့တမ့ၢ် မဲာ်ချံၣ်ဝါ)
- ယုာ်ညၢ်တူၢ်ပျါစါ
- တၢ်မၤလိမၤဒီး လီၤတူၢ်လီၤကံာ်
- တၢ်ဒိၣ်ထီၣ်စါခဲ ဒီး နီၢ်ခိတယါ အါ

ပုၤဖိသ့ၣ်လၢအိၣ်ဒီး CH ဒီးန့ၢ်ဘၣ် တၢ်န့ၢ်ဘျးလၢ တၢ်ကူစါယါဘျါအီၤ တ
ဘျီဟီၤ ဒီး လီၤတၢ်လီၤဆဲးသ့လီၤ.

တၢ်ကူစါယါဘျါ တၢ်ယုထၢမၤနုၤတဖၣ်အိၣ်လဲၣ်.

CH န့ၢ်တၢ်ယါဘျါအီၤတုၤလၢ အလီၤမၤကွၢ်တသ့သန့ၣ်က, တၢ်ယါဘျါအီၤ
သ့န့ၢ်လီၤ. တၢ်ကူစါယါဘျါ အါတက့ၢ် လၢ CH အဂီၢ်န့ၢ်မ့ၢ်ဝဲ ကသံၣ်ဖျိ
လၢအဆိတလဲ သဲၣ်း ဟီၣ်မိ လၢတမၤတၢ် ဘၣ်ဘၣ်န့ၢ်လီၤ. တၢ်မ့ၢ်ယါဘျါ
အီၤ တချးတၢ်ဆါပနီၣ် အိၣ်ထီၣ်န့ၢ်, ပုၤဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဒိၣ်ထီၣ် ဒီး လဲၤထီၣ်
လဲၤထီၣ် လၢအပုၤဒီးတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ သ့န့ၢ်လီၤ.

ပုၤဖိသ့ၣ်လၢအိၣ်ဒီး CH ကၤလဲၤ လဲၤထံၣ်လိာ်သးဒီး အဝဲသ့ၣ် အကသံၣ်သ
ရၣ် လၢအကူစါ သဲၣ်း တၢ်ဆါ လီၤလီၤဆီဆီ (ကသံၣ်သရၣ်လၢအကူစါ နီၢ်
ခိအချံၣ်) ထီဘလီၤ.

တၢ်မၤစၢၤတဖၣ်

Genetics Home တၢ်ကွၢ်သတိၣ်
<http://ghr.nlm.nih.gov>

မၤစၢၤဖိသ့ၣ်ဒီဖျိ တၢ်သမံသမိးကွၢ်တၢ် ဖိၣ်ဒုၣ်ရၢၣ်
(Save Babies Through Screening Foundation):
www.savebabies.org

ဖိသ့ၣ်ဆံး အတၢ်သမံသမိး
အဆိကတၢ်တဘျီ
www.babysfirsttest.org

